

Súd: Okresný súd Bratislava IV
Spisová značka: 2T/52/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1421010247
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Grendárová
ECLI: ECLI:SK:OSBA4:2022:1421010247.1

Uznesenie

Okresný súd Bratislava IV, samosudkyňou JUDr. Janou Grendárovou, dňa 21.marca 2022 v Bratislave

rozhodol:

Podľa § 241 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku s poukazom na § 214 ods. 1 Trestného poriadku súd p o s t u p u j e trestnú vec vedenú na Okresnom súde Bratislava IV, pod sp.zn. 2T/52/2021 proti

obvinenému L. L. J. P. J. D. G. F. I. Č. G. F. I. , nar. XX.XX.XXXX v Q., trvale bytom Q., A. Č.. X

pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin hanobenie miesta posledného odpočinku podľa § 365 ods. 1 Trestného zákona v súbehu s prečinom hanobenia mŕtveho podľa § 366 ods. 1 Trestného zákona, ktorý mal spáchať tak, že

v presne nezistenom čase od 31.augusta 2020 do približne 16:15 hod. dňa 18.októbra 2020 posunul hrobovú dosku na hrobe č. 166 v oddelení č. 37 nachádzajúcej sa hrobe č. 166 v oddelení č. 37 a z hrobového miesta následne bez príslušného oprávnenia osobne zobral urnu s pozostatkami nebohej J. L., zosnulej dňa 22.apríla 2019 a túto odniesol na neznáme miesto, pričom urna s pozostatkami nebohej J. L. bola do hrobu č. 166 v oddelení č. 37 uložená obstarávateľkou pohrebu J. L. na základe povolenia na uloženie urny od spoločnosti MARIANUM - Pohrebníctvo mesta Bratislavy, Šafárikovo námestie č. 3, Bratislava

Okresnému úradu Bratislava, pretože nejde o trestný čin, ale žalovaný skutok by sa mal prejednať ako priestupok.

o d ô v o d n e n i e :

Dňa 24.septembra 2021 podal prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava IV podľa ustanovenia § 234 ods. 1 Trestného poriadku (ďalej Tr.por.) obžalobu na obvineného, že tento v presne nezistenom čase od 31.augusta 2020 do približne 16:15 hod. dňa 18.októbra 2020 posunul hrobovú dosku na hrobe č. 166 v oddelení č. 37 nachádzajúcej sa hrobe č. 166 v oddelení č. 37 a z hrobového miesta následne bez príslušného oprávnenia osobne zobral urnu s pozostatkami nebohej J. L., zosnulej dňa 22.apríla 2019 a túto odniesol

-2- 2T/52/2021

na neznáme miesto, pričom urna s pozostatkami nebohej J. L. bola do hrobu č. 166 v oddelení č. 37 uložená obstarávateľkou pohrebu J. L. na základe povolenia na uloženie urny od spoločnosti MARIANUM - Pohrebníctvo mesta Bratislavy, Šafárikovo námestie č. 3, Bratislava

Prokurátor mal za to, že obvinený svojím protiprávnym konaním naplnil znaky skutkovej podstaty trestného činu - prečinu hanobenie miesta posledného odpočinku podľa § 365 ods. 1 Trestného zákona (ďalej Tr.zák.) s prečinom hanobenia mŕtveho podľa § 366 ods. 1 Tr.zák. - pretože zneuctil hrob a urnu s ľudskými ostatkami, neoprávnené vykonal exhumáciu ľudských ostatkov a svojvoľne odňal z pohrebiska ľudské ostatky.

Podľa § 241 ods. 1 písm. b/ Tr. por. obžalobu podanú na súde pre prečin alebo zločin s výnimkou obzvlášť závažného zločinu, za ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej dvanásť rokov preskúma samosudca a podľa jej obsahu a obsahu spisu postúpi vec inému orgánu, ak sú tu okolnosti uvedené § 214 ods. 1 Trestného poriadku.

Podľa § 214 ods. 1 Tr. por. prokurátor ale policajt postúpi vec inému orgánu, ak výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania preukazujú, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom alebo iným správnym deliktom alebo by mohol byť prejednaný v disciplinárnom konaní.

Súd postupom uvedeným v § 241 ods. 1 Tr.por. preskúmal podanú obžalobu, ako aj celý obsah spisu, pričom zistil nasledovné:

Dôkazy, ktoré boli vykonané v prípravnom konaní:

Obvinený L. L. v prípravnom konaní vypovedal, že predmetné hrobové miesto v Slávičom údolí bolo zriadené v roku 1980 - keď zomrel otec obvineného. Za predmetné hrobové miesto obvinený vypovedal, že platil desať rokov. vypovedal, že matka si nepriala tam byť pochovaná, to mi povedal brat. Konkrétne mi brat povedal, že matka pred smrťou mala povedať J. a J. to povedala mne, že „nikdy som na otcovi neležala ani ležať nechcem, chcem aby som bola rozsypaná“. Ja ako prvorodený syn som jej to splnil. Išiel som na cintorín, kedy to presne bolo neviem, povedať, zobral som z hrobového miesta urnu s maminými pozostatkami, zobral som ju domov, mal som ju doma možno mesiac, neviem už. Potom som išiel do krematória. Tam som sa išiel spýtať, že ako to vlastne je. Chcel som splniť matkine želanie ako prvorodený syn. Tam mi povedali, že ja to rozsypať nemôžem. Že to musia urobiť oni ako pracovníci krematória. Ja som im dal urnu a už sa o to viac nestaral. Pýtali sa ma či to chcem s obradom, ja som povedal, že netreba, odovzdal som urnu pracovníkovi krematória, on ju zobral, nedal mi žiadne potvrdenie, ja som žiadne nepýtal. A tým to pre mňa skončilo. Urnu nemám a matku som splnil posledné želanie a bola rozsypaná.

Potvrdil, že na pohrebe mamy bol osobne prítomný v krematóriu - a po pohrebe dostala urnu sestra J. a mala ju asi rok doma. O tom, že mala byť urna uložená v Slávičom údolí mal od svojho brata.

-3- 2T/52/2021

Svedkyňa a zároveň poškodená J. L. vypovedala v prípravnom konaní viackrát. Potvrdila, že jej telefonoval obvinený - ale telefonoval s ním jej syn. Syn jej povedal, že obvinený mu povedal - že ja som mala maminu urnu doma rok a teraz ju bude mať on, akože A.. Nás hneď napadlo, že A. maminu urnu zobral z jej hrobu na cintoríne. Preto ona s manželom a s oboma synmi išli na cintorín, kde mala jej mama hrob. Keď synovia a manžel odsunuli náhrobnú platňu zbadali, že urna s pozostatkami jej mamy, ktorá tam mala byť už tam nie je. Predmetnú skutočnosť zistili dňa 18.októbra 2020 okolo 16:15 hod. mama zomrela dňa 22.apríla 2019 a urnu dávali do hrobu dňa 31.augusta 2020. Pri tomto akte obvinený osobne prítomný nebol, nevedel o tomto vložení urny do hrobu, lebo mali v rodine spolu nezhody. I keď cenu uvedenej urny uviesť nevedela, mala pre ňu nevyčísliteľnú a predovšetkým morálnu cenu, ale jej materiálnu cenu odhadla na 300 eur. Dňa 19.októbra 2020 zistila, že urnu má doma obvinený.

Potvrdila, že otec zomrel v roku 1979 a tiež bol a je pochovaný na cintoríne na Slávičom údolí - v hrobovom mieste ako bola uložená urna i matky. Keďže po pohrebe ona vybavila povolenie na prerábku prenajatého hrobového miesta - kamenárstvo malo prácu hotovú v mesiaci august 2020 a vtedy dňa 31.augusta 2020 bola urna vložená do hrobu.

Na otázku: Rozprávali ste sa niekedy s mamou čo s ňou sa má urobiť po smrti, ako má byť pochovaná? Výpoveď: Áno mama niekedy medzi rečou povedala,, že tam ma niekde rozsypete, ale to nebolo povedané ako jej želanie, v podstate to povedala tak, že jej to je jedno.

Na otázku: Aký mala Vaša mama vzťah so svojím manželom?

Výpoveď: Vzťah bol nedobrá, otec ju aj napadol, chcel ju zabiť, skončilo to jeho samovraždou, obesil sa. ona ale po jeho smrti chodila na jeho hrob. Nebolo to hneď bolo viac ako posledných desať rokov. mama nikdy nepovedala, že by nechcela byť pochovaná so svojim manželom. Ona aj dvadsať rokov chodila na ten hrob, starala sa o neho, umývala ho, to bola ďalšia vec, pre ktorú sme sa rozhodli ju tam pochovať.

Svedok U. L. (syn poškodenej) v prípravnom konaní vypovedal, že dňa 18.októbra 2020 telefonoval predmetný svedok s obvineným a tento mu v telefóne povedal druhá vec, ktorú som chcel povedať, že ona mala urnu rok doma, tak teraz ju mám ja. Po príchode na miesto hrobu zistili, že hrob bol zatvorený, museli preto odsunúť platňu. Dňa 19.októbra 2020 opätovne obvinený telefonoval - opätovne s ním telefonicky komunikoval predmetný svedok ktorý vypovedal, že obvinený so zvýšeným hlasom sa ho pýtal Povedal si jej to? Povedz jej, že ja mám urnu doma, ja som ju zobral, na cintoríne nie je, ja ju mám doma. O tom, kde sa mala urna nachádzať v čase výsluchu na polícii (15.06.2021) nemal vedomosť.

Svedok L. L. (brat obvineného a poškodenej) v prípravnom konaní vypovedal, že matka umrela v roku 2019 a celý pohreb vybavovala sestra - poškodená J. L.. Po kremácii si zobrala urnu s pozostatkami mamy a túto mala doma v Pezinku. Mala ju tam približne rok. Po tomto čase on navrhoval svedkyni - aby urnu uložili osobitne k otcovmu hrobu. V auguste 2020 mamu uložili k otcovi do hrobu. Ja som najprv chcel, že mamina urna bude uložená pri otcovom hrobe, ale sestra rozhodla, že bude v spoločnom hrobe pod doskou. Argumentovala to tým, že mama chodila otcovi na cintorín. Na uloženie tejto urny do hrobu nebol prizvaný brat L. L.. Ja som s ním telefonoval a on mi hovoril, že je zvedavý, či ho k tomu pozvú. Jeho nezavolali. Ja som mu o termíne hovoril. Potom bol chvíľu kľud, som sa aj s bratom stretol v Petržalke a ukazoval som mu fotky ako je

-4- 2T/52/2021

to spravené. Sestra mi povedala, že A.mír zobral urnu. Ja som sa len pýtal, či naozaj a ona mi potvrdila, že áno.

Na otázku prokurátora: Viete čo je teraz s urnou, kde sa nachádza?

Výpoveď: nie neviem, myslel som si, že u brata keď ju zobral (výsluch dňa 06.07.2021).

Na otázku prokurátora: Vyjadřila sa niekedy mama ako chce byť pochovaná, bavili ste sa niekedy o tejto téme?

Výpoveď: Nikdy sme nemali vážny rozhovor na túto tému, medzi rečou niekedy povedala, že tam ma rozsypte nech ma na Záhorí odveje. Nikdy nepovedala, že chce byť pri otcovi. Vzťah medzi mamou a otcom nebol dobrý, otec ju zbil a nakoniec spáchal samovraždu. Po nejakom čase však mama chodila na jeho hrob.

Dňa 18.októbra 2020 v čase od 18:10 hod. do 18:25 hod. bola vykonaná obhliadka miesta činu a vykonaná bola i fotodokumentácia č. l. 60-64.

Z nej vyplýva, že miesto predmetného činu sa nachádzalo na cintoríne v Slávičom údolí v Bratislave. Išlo o hrobové miesto oddiel č. 37 a číslo hrobového miesta bolo č. 166. Na hrobovom mieste bol odsunutý poklop hrobového miesta. Pod odsunutým miestom poklopu sa nachádzalo prázdne miesto - prázdna betónová tvárnica.

Z predmetnej fotodokumentácie (zachytená i na CD disku) súd konštatuje, že predmetné hrobové miesto nebolo zničené, zdevastované.

Zo správy od MARIANUM pohrebníctvo Mesta Bratislava, zo dňa 02.septembra 2021 vyplynulo, že J. L. mala v Krematóriu Bratislava dňa 29.apríla 2019 rímsko-katolícky obrad a následne bola s poradovým číslom kremácie 137 593 spopolnená. Urnu si dňa 21.mája 2019 osobne prevzala objednávateľka pohrebu - pani J. L.. Táto predmetnú urnu uložila na Slávičom údolí, sekcia 37, nové číslo hrobu 166 o čom svedčila aj evidencia správy Slávičieho údolia. Dátum uloženia nebol uvedený.

V záznamoch kancelárie Krematória v Bratislave sa nenachádzala žiadna evidencia o rozptyle zosnulej.

Z lustrácie v Sociálnej poisťovni, ako i z výpovede obvineného bolo preukázané, že tento je starobný dôchodca.

Z odpisu registra trestov vo vzťahu k obvinenému nevyplývalo žiadne odsúdenie. Obdobne tomu bolo i lustrácie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky - ktorá vo vzťahu k obvinenému neeviduje žiadne iné trestné konanie ani v minulosti a ani v súčasnosti.

Z evidencie priestupkov vo vzťahu k obvinenému nevyplýval žiadny priestupok.

Obvinený podľa obžaloby mal naplniť zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu - prečin hanobenie miesta posledného odpočinku podľa § 365 ods. 1 Tr.zák. v súbehu s prečinom hanobenia mŕtveho podľa § 366 ods. 1 Tr.zák. a teda - obvinený mal zneuctiť hrob a urnu s ľudskými ostatkami svojej matky a to spôsobom, že neoprávnene vykonal exhumáciu ľudských ostatkov a svojvoľne odňal z pohrebiska ľudské ostatky.

V prvom rade je potrebné uviesť, že zákon, ktorý postihuje odbornú problematiku je zákon o pohrebníctve č. 131/2010 Z.z. v znení neskorších právnych predpisov.

-5- 2T/52/2021

Pokiaľ ide o žalovaný prečin podľa § 365 ods. 1 Tr.zák. - objektom tohto trestného činu - prečinu je primárne dôstojnosť miesta, kde spočívajú ostatky mŕtvych ľudí. Predmetným hmotným predmetom útoku je v tomto prípade podľa obžaloby hrob a urna s ľudskými ostatkami (môže byť aj pomník, náhrobná doska, pohrebisko a jeho zariadenie, iné miesto posledného odpočinku a jeho zariadenie).

V danom prípade - ako vyplynulo zo spisu išlo o hrobové miesto pod č. 166, oddelenie 37 - ktoré sa nachádza na cintoríne v Slávičom údolí v Bratislave.

Podľa § 2 písm. a/ citovaného zákona hrob - je hrobové miesto, kde vzniklo vykopaním jamy na uloženie rakvy s ľudskými pozostatkami alebo ľudskými ostatkami do zeme.

Urna s ľudskými ostatkami je podľa vyššie citovaného zákona špeciálna nádoba, v ktorej je uložený popol z ľudského tela.

Objektívna stránka predmetného žalovaného trestného činu - spočíva z hľadiska konania v prevažnej väčšine prípadov v aktívnom konaní

Trestné je podľa platného Trestného zákona zničenie, poškodenie alebo zneuctenie hrobu, urny s ľudskými ostatkami, pomník, náhradná doska alebo zničenie alebo poškodenie zariadenia pohrebiska ale bo iného miesta posledného odpočinku ...

Prokurátor ako žalobca mal za to, že v danom prípade išlo o zneuctenie hrobu a urny ľudskými ostatkami (§ 365 ods. 1 Tr.zák.).

Zákonodarca pod zneuctením hrobu alebo urny s ľudskými ostatkami (ako je v tomto prípade) mal na mysli také konanie, ktoré hrubo poburujúcim spôsobom preukazuje neúctu k mŕtvym, či už vo všeobecnosti alebo individuálne určenú príkladmo - napr. pomočenie hrobu, postriekanie zmývateľnou farmou alebo popísanie hanlivých výrazov kriedou (Burda/Čentéš/Kolesár/Záhora a kolektív, Trestný zákon, Osobitná časť, Komentár - II. diel, C.H.Beck, I.vydanie 2011, strana 1249). Z uvedeného tak vyplýva, že predmetná okolnosť preukázaná nebola.

Z predmetného spisového materiálu bolo preukázané a to potvrdil nielen samotný obvinený, ale i svedkovia vo veci vypočutí (svedkyňa J. L. a jej syn -- osobne vizuálne boli po predmetnom skutku na mieste samom), ale i z obhliadky miesta činu - konkrétne fotodokumentácia založená v spise na č.l. 63, ako i na CD disku - č. I. 64 - nepreukazovala vyššie uvedený príkladný spôsob zneuctenia hrobu alebo urny s ľudskými ostatkami.

Preukázané bolo - obvinený z hrobového miesta obvinený osobne zobral predmetnú urnu s ostatkami svojej nebohej matky a to konkrétne urnu, kde boli ľudské ostatky jeho matky. Obvinený predmetnú skutočnosť potvrdil. Dôvod, pre ktorú predmetnú urnu s ostatkami zobral bol podľa jeho výpovede ten - chcel som splniť matkine želanie ako prvorodený syn. Brat mi povedal, že matka si nepriala tam byť pochovaná. Konkrétne mi brat povedal, že matka pred smrťou mala povedať J. a J. to povedala mne, že „nikdy som na otcovi neležala ani ležať nechcem, chcem, aby som bola rozsypaná“. Ja ako prvorodený syn som jej to splnil.

Predmetné skutočnosti potvrdili i svedkovia

-samotná poškodená J. L. - ktorá k tejto časti vypovedala - áno mama niekedy medzi rečou povedala, že tam ma niekde rozsypte, ale to nebolo povedané ako jej želanie, v podstate to povedala tak, že jej to je jedno. Vzťah bol nedobrý, otec ju aj napadol, chcel ju zabiť, skončilo to samovraždou, obesil sa. Ona ale po jeho smrti chodila na jeho hrob. Nebolo to hneď bolo to viac ako posledných desať rokov. Mama nikdy nepovedala, že by nechcela byť pochovaná so svojim manželom. Ona aj dvadsať rokov chodila na ten hrob starala sa o neho, umývala ho, to bola ďalšia vec, pre ktorú sme sa rozhodli ju tam pochovať. -svedok L. L. vypovedal - nikdy sme nemali vážny rozhovor na túto tému, medzi rečou niekedy povedala, že tam ma rozsypte nech ma Záhorí odveje. Nikdy nepovedala, že chce byť pri otcovi. Vzťah medzi mamou a otcom nebol dobrý, otec ju zbil a nakoniec spáchal samovraždu. Po nejakom čase však mama chodila na jeho hrob.

Zároveň tým, že obvinený predmetnú urnu s ostatkami svojej matky vybral z hrobového miesta a zobral so sebou - prokurátor ako žalobca mal za to, že zároveň obvinený naplnil i znaky trestného činu - prečinu hanobenia mŕtveho podľa § 366 ods. 1 Tr.zák. - pretože mal za to, že obvinený týmto svojim protiprávnym konaním - neoprávnené vykonal exhumáciu ľudských ostatkov a svojvoľne odňal z pohrebiska ľudské ostatky.

Bolo preukázané opätovne výpoveďou obvineného - že tento predmetnú urnu s ľudskými ostatkami vybral z hrobového miesta a to spôsobom (viď predmetná fotodokumentácia, CD - disk, zápisnica o obhliadke miesta činu, výpovede obvineného, poškodenej - J. L., ako i svedka U. L. - na hrobovom mieste bol odsunutý poklop hrobového miesta a pod odsunutým miestom poklopu sa nachádzalo prázdne miesto - prázdna betónová tvárnica - t.j. znovu vyzdvihol urnu s ľudskými ostatkami z miesta popísané obhliadkou miesta činu a tieto zobral so sebou. V predmetnej urne sa nachádzal popol matky obvineného - pretože ako bolo preukázané zo správy od MARIANUM POHREBNÍCTVO BRATISLAVA dňa 29.apríla 2019 bola zosnulá spopolnená.

Podľa komentára II. diel, Osobitná časť - Trestný zákon (Burda/Čentéš/Kolesár/Záhora a kolektív, svojvoľné odňatie ľudských ostatkov z pohrebiska a exhumácia sa do značnej miery prekrývajú, ťažko si totiž možno predstaviť odňatie ľudských ostatkov z pohrebiska bez predchádzajúcej exhumácie. Výnimočné prípady prichádzajú do úvahy vtedy, keď je exhumácia robená legálne alebo aj nelegálne a ľudské ostatky ostanú na pohrebisku a niekto ich odňal svojvoľne odníme.

Nakladanie s ľudskými ostatkami je v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom.

Ide tu o iné nakladanie s ľudskými ostatkami v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom, než o neoprávnenú exhumáciu či svojvoľné odňatie ľudských ostatkov z pohrebiska. Toto nakladanie s ľudskými ostatkami musí byť neoprávnené. Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ Zákona o pohrebníctve je zakázané zaobchádzať s ľudskými ostatkami spôsobom, ktorý sa dotýka dôstojnosti mŕtveho, etického ctenia pozostalých alebo verejnosti, čo je prakticky zneuctenie mŕtveho, mohlo by ísť o zneužitie mŕtveho - pôjde napr. o ich vystavovanie, ich povalovanie sa po priestore - toto preukázané nebolo. Navyiac spopolnenie je nezvratný úkon a následne by nebolo možné ľudské ostatky už exhumovať - ide totiž o popol.

Súd nespochybňuje, že konanie obvineného nie je štandardné a je teda neobvyklé vymykajúce z elementárnych pravidiel - na druhej strane je potrebné predmetnú vec posudzovať hlbšie a to v smere - aký mal motív, pohnútku, dôvod toto obvinený vykonať.

-7- 2T/52/2021

Z výpovede predmetných svedkov na strane jednej a obvineného na strane druhej je zrejmé, že medzi nimi - konkrétne súrodencami a to najmä medzi obvineným a svedkyňou J. L. sú značné animozity - vyvrcholením, ktorých bolo toto neštandardné konanie obvineného. Obaja zhodne - ako i svedkovia vypočutí - syn svedkyne a druhý súrodenec obvineného a svedkyne - potvrdili, že medzi nimi boli nezrovnalosti už v minulosti ohľadom majetku, ktorý ostal po ich spoločnej matke.

Taktiež bolo preukázané, že i samotná nebohá mala v minulosti animozitu k svojmu manželovi - ktorý tiež odpočíval v hrobe, v ktorom následne bola i urna s ľudskými ostatkami nebohej. Súd nemal záujem bagatelizovať a riešiť predmetnú skutočnosť - i keď ju nikto nespochybnil - či naozaj nebohá za svojho života vyslovila predmetné - ohľadom svojho posledného odpočinku. Preukázané však jednoznačne bolo - že predmetné konanie obvinený vykonal. Súd nemal dôvod neveriť v tomto smere výpovedi obvineného

- že jeho úmysel nebolo v žiadnom prípade zneuctiť nebohú svoju matku, ale vyplniť jej pranie, ktoré mala - pretože opak dôkazu predložený nebol.

Súd na rozdiel od obžaloby však nezdieľal - že by vzhľadom i na vyššie uvedené - vzťahy v rodine, ktoré boli a aj po smrti matky naďalej pretrvávali nepriazňou súrodencov sú natoľko závažné - že napĺňajú znaky žalovaných trestných činov.

Súd práve z dôvodu prihliadnutia vyššie konkrétnych okolností, konkrétne ojedinelosti skutku spôsobený obvineným konštatoval, že predmetné konanie obvinenie - by bolo možné posúdiť ako prípadné naplnenie priestupku.

Podľa § 10 ods. 2 Tr.zák. nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná.

Pri tomto poňatí materiálny korektív znamená, že prečin má len formálne znaky, teda znaky skutkovej podstaty trestného činu, avšak na korekciu prílišnej tvrdosti tohto postupu môžu byť v konkrétnom prípade použité určité materiálne kritériá, ktoré keď sú zvážené a zistí sa nízka závažnosť prečinu, spôsobujú, že konkrétny čin nie je prečinom.

Pri určení závažnosti prečinu ako merateľného kritéria materiálneho znaku (materiálneho korektívu) je potrebné si totiž uvedomiť, že materiálny znak (materiálny korektív) je daný súborom viacerých skutočností, ktoré treba v každom jednom prípade zvážiť ako jeden celok, aj keď v každom jednotlivom prípade môže byť pomer, s ktorým sa prihliada na tieto jednotlivé skutočnosti a na vzájomný vzťah medzi nimi rôzny.

V danom konaní sa nepodarilo preukázať úmysel obvineného - teda subjektívnu stránku obvineného a to ani úmysel priamy/nepriamy - vo vzťahu ku predmetným žalovaným trestným činom - prečinom.

Zároveň súd dáva do pozornosti - že v prvom rade išlo o spor medzi obvineným a svedkyňou - teda medzi súrodencami - kde by bola možná konštatácia i znakov občiansko-právneho sporu - ktorého riešenie spadá do odvetvia civilného práva a ktoré umožňujú občanom brániť a uplatňovať svoje práva a nároky na civilnom súde vyvinutím príslušnej procesnej aktivity. Konkrétne by súd v tejto súvislosti dal do pozornosti ustanovenia § 3 Občianskeho zákonníka - § 3 - v ktorom sa konštatuje, že výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv

-8- 2T/52/2021

a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi, - ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka - ochrana osobnosti a s tým spojená nemajetková ujma - v tom smere, že predmetná svedkyňa - tým, že bola z miesta odobratá urna s ľudskými ostatkami jej matky - môže prežívať citovú ujmu - čo nepriamo i sama vo svojej výpovedi vypovedala - náhradu škody vyčíslit' neviem, jedná sa o morálnu hodnotu, ja chcem naspäť urnu mamy a mať pokoj od brata A.míra, ale i ustanovenia § 420 Občianskeho zákonníka - náhrada škody- v prípade, že by bola spôsobená poškodením predmetného hrobového miesta, urny s ľudskými ostatkami.

Úlohou trestného práva je v tomto smere postihovať osoby, ktorých konaním (neoprávneným zásahom) je trestnou normou chránený záujem natoľko poškodený (ohrozený), že právne prostriedky iných právnych odvetví na ochranu tohto záujmu nepostačujú. V tejto trestnej veci však toto nenastalo.

Trestné právo a trestnoprávna kvalifikácia určitého konania ako trestného činu, ktorý má súkromnoprávny základ, slúži predovšetkým na ochranu záujmov, ktoré majú celospoločenský význam a je potrebné považovať ho za ultima ratio.

Podľa § 8 Tr.zák. trestný čin je protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone, ak tento zákon neustanovuje inak. Z uvedenej definície možno vyvodit' dve obligatórne podmienky, ktoré musia byť súčasne splnené, a to protiprávnosť činu a znaky uvedené v trestnom zákone. Protiprávnosťou činu sa rozumie prejav vôle, ktorým subjekt porušuje príkazy a zákazy ustanovené platným právom. V trestnom práve sa za protiprávne konanie považuje protispoločenské správanie, ktorého znaky sú vymedzené v trestnom zákone ako trestné činy. Protiprávne konanie môže byť buď zavinené alebo nezavinené. Z dikcie ustanovenia § 8 vyplýva, že o trestný čin ide vtedy, ak sú súčasne naplnené jeho obligatórne

podmienky, ktorými, sú protiprávnosť konania a formálne znaky, t.j. znaky uvedené v tomto zákone (inými slovami povedané znaky skutkovej podstaty trestného činu). Skutková podstata trestného činu obsahuje súhrn znakov, ktoré určujú, o aký trestný čin ide, je odrazom skutku. Obsahuje štyri skupiny znakov, a to objekt, subjekt, objektívnu stránku, subjektívnu stránku. Ak nie sú naplnené všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu súčasne - nejde o trestný čin.

Podľa § 10 ods. 2 Tr.zák. prečin je

a) trestný čin spáchaný z nedbanlivosti alebo

b) úmyselný trestný čin, za ktorý tento zákon v osobitnej časti ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou päť rokov, pričom podľa § 10 ods. 2 Tr.zák. nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatela je jeho závažnosť nepatrná.

Pri tomto poňatí materiálny korektív znamená, že prečin má len formálne znaky - teda znaky skutkovej podstaty trestného činu, avšak na korekciu prílišnej tvrdosti tohto prístupu môžu byť v konkrétnom prípade použité určité materiálne kritériá, ktoré keď sú zvážené a zistí sa nízka závažnosť prečinu, spôsobujú, že konkrétny čin nie je prečinom. Ak je závažnosť činu vykazujúceho formálne znaky (znaky skutkovej podstaty) prečinu nepatrná, nejde o prečin, resp. nejde o žiadny trestný čin.

-9- 2T/52/2021

Obligatórne, teda závažnosť prečinu musí byť zvažovaná pri rozhodovaní o každom čine vykazujúcom formálne znaky prečinu. Nie je na ľubovôli orgánov činných v trestnom konaní a súdu, či bude závažnosť prečinu v konkrétnom prípade zvažovať, alebo nie. A toto zvažovanie musí byť zachytené aj v odôvodnení každého konkrétneho rozhodnutia (R II/1965).

Pri určení závažnosti prečinu ako merateľného kritéria materiálneho znaku (materiálneho korektívu) znamená, že materiálny znak (materiálny korektív) je daný súborom viacerých skutočností, ktoré vždy sa musí zvažovať ako celok, aj keď v každom jednotlivom prípade môže byť pomer, s ktorým sa prihliada na tieto jednotlivé skutočnosti a na vzájomný vzťah medzi nimi rôzny (primerane R II/1965, R II/1965).

V tomto prípade išlo o typický zjavne neúctivý, necitlivý, ale hlavne súrodenecký spor - ktorý vyvrcholil takýmto konaním zo strany obvineného - prvotná príčina bola v otázke majetkového vysporiadania - kde sa obvinený cítil ukrivdený - a preto predmetnú situáciu riešil i takýmto spôsobom. Súd mal za to, že kým obvinený bol presvedčený o správnosti svojho konania - takéto konanie nemôže byť akceptované - z jeho strany išlo o vybočenie z rámca normálnej reakcie. Je potrebné súhlasiť s tým, že smrťou človeka nezaničí a nekončí jeho ľudská dôstojnosť. Zachovaná musí byť i po smrti človeka. Predmetná ochrana a zachovanie ľudskej dôstojnosti mŕtveho sa prejavuje v požiadavke na dôstojné a pietne zaobchádzanie nielen s ľudskými pozostatkami, ale i ľudskými ostatkami.

Je však konkrétne v predmetnej veci potrebné uviesť, že pokiaľ ide osobu obvineného i napriek nie práve najlepším vzťahom rodinným - je osoba, ktorá i keď je vo veku temer 66 rokov za svoj život sa nedostala do rozporu so zákonom, v odpise registra trestov nemá za celý svoj doterajší život žiadny záznam, obdobne je tomu v priestupkovom konaní - nie je žiadny záznam, je starobným dôchodcom. Ani v súčasnosti a ani v minulosti sa voči jeho osobe nevedlo okrem teraz žalovanej veci žiadne iné trestné konanie.

Motív konania obvineného nebol vopred premyslený. Z jeho strany práve spôsobom - nie priaznivých súrodeneckých vzťahov bolo vybočenie z rámca normálnej reakcie. Intenzita útoku a spôsob spáchania činu podľa názoru súdu nedosahoval intenzitu žalovaných trestných činov.

Opätovne súd v tejto súvislosti pripomína, že trestné právo je prostriedkom ultima ratio (poslednou a najkrajnejšou možnosťou) a vychádza zo zásady pomocnej úlohy trestnej represie (zásada subsidiarity). Podľa tejto zásady má byť trestné právo použité len ako najkrajnejší prostriedok, a to len pri typovo najzávažnejších porušení spoločenských vzťahov, záujmov a hodnôt, teda len tam, kde iné možnosti, hlavné prostriedky ostatných právnych odvetví, nie sú dostatočné, teda už boli vyčerpané a neúčinné alebo zjavne nie sú vhodné. Nie každé porušenie práva musí nutne znamenať, že došlo aj k spáchaniu trestného činu, keďže v opačnom prípade by každé porušenie práva muselo byť riešené v trestnom konaní, čo je samozrejme vylúčené.

Práve z dôvodu, že prokurátor mal za to, že obvinený svojím protiprávnym konaním mal naplniť trestné činy - prečiny - je potrebné sa tiež vždy dôsledne zaoberať tým, či posudzované „konanie“ je s poukazom na § 10 ods. 2 Tr.zák. trestným činom alebo so zreteľom na jeho intenzitu a ďalšie okolnosti prípadu len priestupkom.

Súd mal tak za to, že konanie obvineného - je síce spoločensky závadné konanie, ale ktoré by mohlo byť kvalifikované ako priestupok (proti občianskemu spolunažívaniu).

-10- 2T/52/2021

Z uvedeného dôvodu súd v súlade s ustanovením § 241 ods. 1 písm. b/ Tr.por. v spojení s § 214 ods. 1 Tr.por. postúpil vec na prejednanie Okresnému úradu Bratislava.

Podľa § 20 ods. 1, ods. 2 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len zákon o priestupkoch) priestupok nemožno prejednať, ak od jeho spáchania uplynuli dva roky; nemožno ho tiež prejednať, prípadne uloženú sankciu alebo jej zvyšok vykonať, ak sa na priestupok vzťahuje amnestia. Do plynutia lehoty podľa odseku 1 sa nezapočítava doba, počas ktorej sa pre ten istý skutok viedlo trestné stíhanie.

Podľa § 52 ods. 1 zákona o priestupkoch priestupky prejednávajú okresné úrady, ak zákon neustanovuje inak.

Podľa § 55 ods. 1 zákona o priestupkoch na prejednanie priestupku je miestne príslušný správny orgán, v ktorého územnom obvode bol priestupok spáchaný.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné podať sťažnosť do troch pracovných dní odo dňa jeho oznámenia na Krajský súd v Bratislave prostredníctvom Okresného súdu Bratislava IV.